

Antivakcionisti/alternativní rodiče a jejich aktivity v roce 2015

Jsou závažné nežádoucí účinky vakcinace realitou?

Janda Jan

Pediatrická klinika v Motole a Česká pediatrická společnost

Ve světě i u nás se v poslední době ve zvýšené míře objevují akce různých sdružení/ společností, které vyžadují alternativní schémata vakcinace nebo tuto více či méně zcela odmítají. Akce proti očkování jsou starého data. Po 44 letech od zahájení očkování proti variole byl vydán v Británii první zákon „The Vaccination Acts (1840–98)“, ten zavedl v roce 1840 bezplatné povinné očkování proti variole u všech kojenců s tím, že rodiče odpírající očkování musí zaplatit pokutu nebo dokonce mohou být uvězněni! Protesty proti povinnému očkování se objevily v UK již v roce 1853 (založena Anti- Vaccination League, vydáván časopis National Anti-Compulsory Vaccination Reporter). Tedy dnešní situace není žádné novum! V posledních desetiletích je řada jasných dokladů, co následovalo při „úspěšných“ akcích antivakcionistů: (např. pertuse v UK, Švédsku, Japonsku), difterie na Ukrajině v 90. letech s 50.000 případy, jen v roce 1995 více než 5000 případů a 200 exitů – kdo u nás tato fakta zná?). Recentně se při poklesu proočkování následkem kampaní antivakcionistů šíří v USA i Evropě spalničky, ve Španělsku letos exitus na difterii! Bohužel se ale objevují se i menší epidemie případů polio v oblasti válečných konfliktů (Syrie, Nigerie, v září 2015 Ukrajina!!) Nemluvě o současné vlně nelegálních imigrantů, z nichž nepochybně řada z nich není očkovaná! U nás i ve světě převládají alternativní rodiče, kteří žádají úpravu očkovacího kalendáře, ale jsou i takoví odmítající veškeré očkování obecně. Jejich argumentem je známý fakt, že ve většině evropských zemí není očkování povinné.

To pak ovšem vede k nižší proočkování a trvale se objevujícím menším či větším epidemiím. V ČR se objevuje tendence k poklesu základní vakcinace, v řadě regionů pod 95%. Ústavní soud v ČR svým rozhodnutím z 23. února 2015 potvrdil povinnost základní vakcinace – 9 nemocí (difterie, tetanus, pertuse, hepatitida B, hemophilus B, polio, morbilli, rubeola a parotitida). Potvrdil také, že děti zařazované do mateřských škol musí být očkované v základním schématu (viz text MZČR na www.pediatrics.cz). Recentní zprávy z USA (Journal of Pediatrics) dokládají, že alternativní schémata vakcinace vedou k významnému poklesu proočkování, to je jistě hlavní důvod epidemie morbill v USA!

Je třeba připustit, že vakcinace může být provázena i závažnými nežádoucími efekty, včetně těch s trvalými následky. Toto riziko je sice ve srovnání s rizikem poklesu proočkování a tím šířením epidemií nesrovnatelné, ale statistika rodiče bohužel neuklidní. Společným zájmem pediatriků a „alternativců/odpůrců“ je významně zlepšit standardizovanou evidenci těchto vedlejších/ nežádoucích účinků a urychlit legislativu odškodnění rodin, kde byla prokázána kauzální souvislost vakcinace a poškození dítěte. Očkování je úkolem PLDD (řada seminářů organizovaných SPLDD, pomoc psychologů). PLDD by neměli při kontaktu s „alternativci“ vytvořit konfrontační vzorce jednání, jednat bez emocí, poskytnout rodinám materiály svědčící o benefitech vakcinace a ukazovat nevýhody odmítání očkování. Upozorňovat, že **neočkovávané děti jsou „černými pasažéry“** těžících ze solidarity většiny rodičů očkovaných dětí, což udržuje vysokou proočkování. Bohužel, je to časově značně náročné a nutno připustit, že s některými rodiči domluva není možná. Co by tedy měli dělat PLDD, ale i nemocniční pediatri? Očkovat jen děti, které jsou zdravé a uvážit vakcinaci při anamnéze autoimunních nemocí (i v rodině) a předchozích nežádoucích reakcích po očkování. Určitě **farmakovigilance = sledování bezpečnosti, důsledné hlášení známých nežádoucích účinků očkování**, ale věnovat pozornost i jiným neobvyklým reakcím. V čekárnách vyvěsit informace o webových stránkách o očkování vedených pediatri. **MZČR ustanovilo v r.2015 komisi podporující očkovací programy**, členy komise jsou i zástupci společnosti Rosalio a Ligy lidských práv. MZ ČR hodlá pověřit solidní PR agenturu, aby pomohla při profesionálně vedené pro – vakcinační kampani, která má rodiče věrohodně informovat. Viz také web-file: www.pediatrics.cz/stanoviska-cps-a-doporuceni/#ockovani